

Textiel Festival Twente, de 1e editie

- opdrachtgeverschap en openbare ruimte

- 05/11/21
- Esther Didden

Deze serie gaat over opdrachtgeverschap en de openbare ruimte. Er wordt steeds een situatie geschetst vanuit het perspectief van de verteller. Dat kan een kunstenaar zijn en/of een opdrachtgever. We willen een beeld schetsen van de kunstenaarspraktijk: wat gaat er goed, wat komt een kunstenaar zoal tegen bij werken in de openbare ruimte en hoe werkt een opdrachtgever? Onze hoop is dat iedereen zijn of haar voordeel met de informatie kan doen en tegelijkertijd het perspectief van 'de ander' beter leert kennen en begrijpen.

In Twente hebben acht regionale musea* de handen ineengeslagen en de Stichting Cultuur in Twente opgericht. Hun eerste grootschalige project is sinds deze zomer een feit: [Textiel Festival Twente](#). Textiel is immers de bakermat van de Twentse identiteit. De ontwikkeling van de textielindustrie is diep geworteld in en verweven met Twente. Met Textiel Festival Twente willen de musea laten zien wat Twente in huis heeft op het gebied van textiel. Het is niet alleen iets van vroeger, ook vandaag de dag speelt het een grote rol in de regio. Met het realiseren van dit festival willen ze een verbinding leggen tussen de steden en dorpen met een textielverleden, maar vooral tussen kunstcollectieven, bijzondere initiatieven, innovaties en mensen die geïnteresseerd zijn in textiel.

De ontwikkeling van de textielindustrie is diep geworteld in en verweven met Twente

Een van de onderdelen van dit festival is *Catwalk: Forces of Nature* en daar gaat dit artikel over. Het is geen catwalk in de gebruikelijke zin van het woord maar één die als een textielkunstroute door het Twentse coulisselandschap, de Twentse Musea en Landgoederen loopt. De *catwalk* is maandenlang te zien, van juni tot eind november 2021, en gaat daarmee dwars door de seizoenen heen. Dat betekent onvermijdelijk dat de tijd, de natuur en de onvoorspelbaarheid van het weer de kunstwerken beïnvloeden. Ik sprak met Daniëlla van der Stelt, zij werkt bij Het Palthe Huis en was projectleider van het festival, en met [Ine van Son](#), één van de deelnemende kunstenaars.

De *catwalk* kent een flink aantal werken en is het beste per fiets af te leggen

Voor de *catwalk* werden kunstenaars en ontwerpers uitgedaagd om de confrontatie met de elementen aan te gaan in een ontwerp dat buiten, bij één van de deelnemende musea of bij één van de aangewezen landgoederen, te zien zou zijn. Textiel in de buitenruimte gedurende langere tijd, dat was wat Ine van Son aansprak en daarom besloot zij aan de oproep gehoor te geven en een voorstel in te dienen. Daarnaast vond ze het prettig dat ze vanuit een specifieke plek een werk mocht voorstellen.

Bij haar voorstel gaf ze aan dat ze haar werk wilde tonen op een plek die niet al te strikt onderhouden werd. Landgoed Twickel waar ze in eerste instantie haar oog op liet vallen heeft een streng maaibeleid, en dat bleek niet samen te gaan met haar werk. Het werd uiteindelijk een plek vlakbij het landgoed met een minder stringent groenplan. In goed overleg bleek er veel te kunnen, een eigenschap die Van Son in een opdrachtgever waardeert. Veel andere kunstenaars en ontwerpers zagen ook een uitdaging in het inspelen op de zogenoemde elementen, in totaal ontving de organisatie vijftien plannen voor een kunstwerk, vertelt Daniëlla van der Stelt. Hiervan zijn er veertien geselecteerd om daadwerkelijk uitgevoerd te worden, samen met werk van studenten van de afdeling textieldesign van Hogeschool Saxion en de modeopleiding aan het ROC.

Kortom, de *catwalk* kent een flink aantal werken en is het beste per fiets af te leggen. Er zijn meerdere fietsroutes samengesteld.

Tijdens de coronamaatregelen bood dit festival de mogelijkheid om toch kunst te tonen aan een breed publiek

Sinds de kunstwerken in juni op locatie zijn gerealiseerd, zijn ze niet meer actief onderhouden. Dat betekent dat op sommige kunstwerken inmiddels mossen groeien, er insecten in wonen of kunstwerken langzaam vergaan. Van Son houdt zich al jarenlang bezig met textiel en is vooral geïnteresseerd in het materiaal en de historische associaties die het oproept. Ze maakte de installatie *Vrouwenhanden* voor de route. *Vrouwenhanden* komt voort uit de herinnering aan haar moeder en grootmoeder: "Ik zie hun handen met een extreem dunne haaknaald en fijn linnen of katoenen garen in de weer. Ze waren fier op de kleedjes die zo uit hun handen ontstonden en die verschillende goed zichtbare plekken in huis tooiden. Hun 'erfenis' die ze mij nalieten bestond uit een aantal van die kleedjes die zij met engelengeduld hadden gehaakt." Van Son verzamelde een groot aantal van dit soort kleedjes, gemaakt door moeders en grootmoeders, tantes en buurvrouwen. Ze tilde deze kleedjes één voor één op en plaatste ze op een 'sokkeltje'. Zo gaan ze een eigen leven leiden en komen ze los van het tafeltje of het dressoir waar ze ooit voor vervaardigd werden.

Van Son is te spreken over de opdrachtgever, al was Cultuur in Twente met alle activiteiten en exposities wellicht iets te omvangrijk geworden waardoor vragen nogal traag beantwoord werden. Daarentegen ging het in financieel opzicht allemaal uiterst correct en zorgvuldig. Het werkt heel prettig als je daar niet achteraan hoeft. Laten we wel wezen, zo hoort het ook, maar de praktijk is weerbarstig. Van Son spreekt uit ervaring.

Cultuur in Twente kijkt ook terug op een geslaagde eerste editie, zegt projectleider Van der Stelt, het smaakt naar meer. Terwijl de samenwerkende musea nog dicht waren vanwege coronamaatregelen bood dit festival de mogelijkheid om toch kunst te tonen aan een breed publiek. Waar ze niet graag aan terugdenkt is de vergunningen die ze voor alle kunstwerken moest regelen. Ze moest aanvragen indienen bij twaalf gemeenten en dat ging twaalf keer anders. Het was tijdrovender dan ze dacht en veel gemeenten hadden geen idee wat er komt kijken bij het realiseren van (tijdelijke) kunst in de openbare ruimte, wat ook voor vertraging zorgde. De app met daarop de fietsroutes is inmiddels 12.000 keer gedownload en dat had ze van tevoren niet durven hopen. Nog los van alle mensen die toevallig langs een kunstwerk zijn gefietst. Het gaat in totaal om vele duizenden bezoekers die vrijwel allemaal enthousiast waren. Als ze daaraan denkt, dan is dát haar drijfveer om in de toekomst nogmaals Textiel Festival Twente te organiseren.

*De Museumfabriek, Het Palthe Huis, Museum Bussemakerhuis, Natura Docet Wonderryck Twente, Oyfo Techniekmuseum, Rijksmuseum Twenthe, Rijssens Museum en Stedelijk Museum Almelo.